

Strategi for LEV's internationale udviklingsarbejde

- Inklusion, organisering og fortalervirksomhed

2014-19

1. Formål for LEV's ulandsarbejde

Landsforeningen LEV's udviklingsarbejde baserer sig på FN's Handicapkonvention. Den angiver blandt sine principper, at et samfund må sikre en *"fuld og effektiv deltagelse og inklusion i samfundslivet"* for mennesker med handicap.

Det overordnede formål med udviklingsarbejdet er at bidrage til, at *"Kvinder, mænd og børn med udviklingshæmning i partnerlande udøver rettigheder på lige fod med andre, i overensstemmelse med FN's Handicapkonvention og partnerlandenes nationale lovgivning"*.

LEV støtter partnere i flere lande. Man søger at forbedre deres arbejde gennem støtte til opbygningen af en landsdækkende organisation. Det sker ved at styrke blandt andet medlemsdemokrati, planlægning og forbedret administration. På lokalt plan støttes selvhjælpsgrupper – og på længere sigt, at målgruppen – kvinder, mænd og børn med udviklingshæmning - selv kan deltage i beslutningsprocesser og i partnerorganisationens fortalervirksomhed (selv-fortalervirksomhed). Netværksarbejde nationalt og lokalt støttes også. Målet med disse udviklingsindsatser er følgende:

- LEV's partnerorganisationer styrkes gennem organisationsudvikling, opbygning af lokal- og selvhjælpsgrupper og fortalervirksomhed samt selv-fortalervirksomhed for målgruppen.
- Partnerorganisationer øger deres kapacitet til at fremme medlemmernes og målgruppens interesser.
- Målgruppen får bedre adgang til rehabilitering, uddannelse, beskæftigelse og politiske rettigheder og anerkendes generelt som borgere, der er ligeværdige med andre.

2. Overordnede principper

Rettigheder: Udviklingsarbejdet søger at fremme menneskerettighederne i almindelighed, og FN's Handicapkonvention i særdeleshed. Rettighedsprincippet er det overordnede princip for udviklingsarbejdet - med styrkelse og beskyttelse af det enkelte menneskes rettigheder i centrum. Fremme af lige rettigheder betragtes som et middel til at påvirke magtstrukturerne i samfundet.

Demokrati: LEV ønsker at fremme udviklingen af demokratiske organisationer af mennesker med udviklingshæmning og deres familier i udviklingslande. Det betyder, at organisationernes beslutningsprocesser er åbne, transparente og inddragende – og at det tilstræbes, at mennesker med udviklingshæmning har indflydelse på beslutningerne.

Kønsaspektet: Begge køn skal have lige gavn af udviklingsaktiviteter og lige indflydelse på et projekts udformning og udførelse. Det betyder:

- Kønsaspektet skal inddrages allerede under formuleringen af et projekt og beregning af budget.
- Kvinder og mænds deltagelse i og udbytte af projektet skal løbende vurderes, når projektet udføres. Der skal være særligt fokus på at fædre og mødre deltager ligeligt på alle niveauer af organisationen.

- Hvis der i forbindelse med projektet nedsættes styregrupper, råd m.m. i projekterne, skal der så vidt muligt være ligelig repræsentation af begge køn.

Bæredygtighed: Udviklingsarbejdet skal være bæredygtigt. Dette betyder:

- at relevante aktiviteter skal kunne køre videre, når LEV's støtte til partneren ophører
- at LEV lægger stor vægt på at styrke frivillighedsprincippet hos vore samarbejdspartnere
- at LEV har en stram udgiftspolitik, med klare regler for diæter m.m.
- at lønninger, der finansieres med projektmidler ikke er højere end almindelige markedsvilkår i det pågældende land.
- at projektkontorer ikke har flere ansatte og mere inventar end hvad, der kan forventes at køre videre efter projektets afslutning.
- at LEV støtter partneren i at finde, kontakte og opnå støtte fra andre udenlandske og nationale donorer end LEV. Målet er, at alle partnere skal have mindst én anden donor end LEV.

Ejerskab: LEV arbejder for, at partnere føler og reelt har ejerskab til deres projekter. Partneren bliver inddraget fra starten i formulering af projektet. Under udførelsen af projektet lægges flest mulige beslutninger ud til partneren. LEV baserer sig på allerede eksisterende organisationer, der arbejder for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende; dette i respekt for de hidtidige tiltag og de kompetencer, der er hermed er opsamlet og kan aktiveres i nye tiltag.

3. Strategi 2014 – 2019

3.1. LEV's model om forandring og partnerskab

LEV har på baggrund af erfaringer fra projekter i flere lande, formuleret en model for sit udviklingsarbejde. Det skal understreges, at én model ikke nødvendigvis virker alle vegne. Modellen skal afstemmes til den kontekst, det gennemføres i. Den bygger på fire søjler:

- 1) **Paraply:** Etablering og kapacitetsopbygning af national paraply for organisationer på området;
- 2) **Lokalafdeling:** Udvikling og understøttelse af lokalafdelinger,
- 3) **Selvhjælpsgrupper:** Opbygning af selvhjælpsgrupper og af kompetencer hos forældre til mennesker med udviklingshæmning i at indgå i fortalervirksomhed
- 4) Organisering af **selv fortalervirksomhedsgrupper**, herunder organisering af børn og voksne med udviklingshæmning via idræt og ligeværdigt samvær med mennesker uden udviklingshæmning..

Modellen er i forskellige former brugt blandt andet i Ghana til støtte for partneren Inclusion Ghana, I Sydafrika til støtte for Down Syndrome South Africa og i Uganda til støtte for partneren Uganda Parents to Persons with Intellectual Disabilities. De fire søjler gennemgås i detaljer nedenfor:

1) Etablering og kapacitetsopbygning af national paraply for organisationer af udviklingshæmmede og deres pårørende.

Afhængig af situationen, vil LEV arbejde med en allerede eksisterende paraplyorganisation for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende– eller bidrage til at en sådan etableres. LEV støtter en ”paraply” fordi udviklingshæmning dækker over en række forskellige handicaps. Mange mennesker med udviklingshæmning har også mere end et handicap. LEV støtter også dannelsen af en paraply, da de ofte regionale og lokale organisationer har kompetencer, der kan aktiveres i en landsdækkende organisation.

Hvis paraplyen allerede eksisterer, vil LEV kunne gå ind og støtte partneren i de aktiviteter, denne har prioriteret. Eksisterer den ikke, vil LEV i starten uformelt og uforpligtende mødes med interesserede organisationer eller enkeltpersoner, der ønsker at starte en demokratisk paraplyorganisation for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende. Viser det sig, at der ikke er grobund for denne tanke, vil LEV afvente situationen. Er der ønske om at fortsætte dialogen, vil LEV støtte aktiviteter, der fører til dannelsen af en paraplyorganisation. I opbygningsfasen vil paraplyen kunne støttes med velkvalificeret arbejdskraft, kontorudstyr til de lokaler, som organisationen typisk selv har, afholdelse af første valg, udarbejdelse af vedtægter, strategi og handleplaner.

Støtten kan omfatte træning af medlemmer i organisation og ledelse, demokrati, organisering af selvhjælpsgrupper, FN's konvention omsat til praksis og fortalervirksomhed. Man vil fra starten prioritere tilknytning til - og aktiv deltagelse i - den nationale handicapbevægelse eller handicap-paraply, der måtte findes. Samarbejde med danske organisationer, der arbejder for beslægtede handicaps, f.eks. Epilepsiforeningen og Autismeforeningen vil også blive prioriteret, hvor relevant.

Opbygningen af en paraply er ofte kompleks. Når der er mange organisationer, er der i starten en vis sandsynlighed for konflikter. Organisationerne arbejder alle for mennesker med udviklingshæmning og deres pårørende, men tilgangen kan være forskellig, og der kan have været historiske meningsforskelle, der skal overvindes. Her prioriterer LEV at være proaktiv fra starten og altid fremme løsning af de eventuelle konflikter.

2) Medlemsorganisationer og / eller lokalafdelinger. I takt med, at paraplyens kapacitet vokser, vil det være naturligt at forbinde den til andre ligesindede medlemsorganisationer, der ikke var identificeret fra starten, og/eller at oprette lokalafdelinger. LEV vil støtte at "hovedet" (paraplyen) får "arme" og "ben" i hele landet, og at forbindelsen mellem medlems- og lokalorganisationer styrkes, så en slagkraftig organisation udvikles. Der vil i nogle medlemsorganisationer / lokalafdelinger være behov for en støtte fra LEV på nogle af de samme områder, som paraplyen får støtte til, såsom vedtægter, afholdelse af valg og træningsaktiviteter. På lokalt plan vil LEV være forsigtig med at finansiere løn, lokaler eller udstyr til alle. Dels skal man tænke på, at aktiviteterne skal være bæredygtige på lang sigt, og dels vil forældre og pårørende ofte gerne bidrage med frivillig arbejdskraft.

3) Selvhjælpsgrupper. Det næste led, der skal støttes, er selvhjælpsgrupper af forældre. De vil eksistere nogle steder, men ofte i forskellig form. Lokalafdelingerne vil være en mulighed for at organisere grupperne bedre og fremføre fælles problemer overfor lokalsamfundet. Selvhjælpsgrupperne kan støtte hinanden i hvordan man tager sig af børn og unge med udviklingshæmning. De kan organisere fælles undervisning i f.eks. sport og de kan indgå i indkomstgenererende aktiviteter. Selvhjælpsgrupperne kan også, med opbakning fra lokalafdelingen, søge om støtte fra regeringsprogrammer. LEV har gennem årene udviklet manualer i, hvordan paraplyen kan bidrage til organisering af selvhjælpsgrupper gennem træning og besøg. Disse manualer kan med fordel – og tilpasning – også bruges i andre, nye lande.

4) Selv fortalervirksomhed og selvrepræsentation betyder, at mennesker med udviklingshæmning selv deltager så meget som muligt i organisationen. Oprindeligt startede LEV med organisering af børn med udviklingshæmning via idræt og ligeværdigt samvær med børn uden udviklingshæmning. Denne søjle er nu udviklet bredere til at omfatte involvering af de mennesker med udviklingshæmning, der magter det i selv fortalervirksomhedsgrupper. At promovere selvrepræsentation er meget vanskeligt, da mange mennesker med udviklingshæmning har været gent

væk i årevis af familien. LEV vil tænke kreativt i at fremme selvrepræsentation for eksempel gennem syd-syd-udvekslinger om emnet, hvor f.eks. sydafrikanere kan bruges som rollemodeller, eller aktive forældre fra Danmark, der kan sendes ud og deltage.

Det er således LEVs ambition, at der fremover kan dannes flere selvfortalervirksomheds-grupper, hvor mennesker med udviklingshæmning selv deltager i organisationens arbejdende udvalg og grupper, dvs. udvalg, bestyrelse eller i egne grupper, hvor de lidt efter lidt får erfaring i at sige, hvad de ønsker, der skal prioriteres i organisationen, og udtrykke deres behov. Selvom der allerede har været en række tiltag i forhold til dette, både i Sydafrika og med inspiration fra Sydafrika i Uganda, er det en proces, der vil tage tid. Det vil typisk være en lille del af organisationens medlemmer, måske kun én ud af ti, der vil være i stand til at indgå i fortalervirksomhedsgrupper.

Første projekt tager ofte noget tid og kræver forholdsmæssigt flere ressourcer end de følgende. LEV vil – som nævnt ovenfor som en del af modellen – støtte paraplyen i at få et personale, som er i stand til at kickstarte paraplyens arbejde og knytte forbindelse til ligesindede organisationer. Derfor vil der i opstartsfasen være en del investeringer med opsætning af den nye organisation. Når paraplyen skal koordinere og involvere flere organisationer med hver deres interesser, betyder det også, at selve etableringsfasen kan vise sig at være tidskrævende. Det vil tidligt være nødvendigt med en fleksibel pulje, der – via ansøgning fra de tilknyttede organisationer – kan finansiere aktiviteter, der passer specifikt til hver medlemsorganisation.

Deltagerorienterede teknikker. LEV vil støtte paraplystrukturen i at kunne give medlemmer og gruppeledere træning i, hvordan man leder og faciliterer møder, give råd til hvordan, man involverer andre i gruppe møder, samt oprette forbindelse til andre støttegrupper, som er på lavere eller tilsvarende niveauer. Målet er, at medlemmerne opnår et større selvværd og bliver i stand til at foretage sig aktiviteter sammen – kort sagt give gruppen empowerment og sikre dens opretholdelse. Dette kan være meget svært for mennesker med udviklingshæmning. Ikke alle vil kunne være med, men erfaringerne fra andre lande viser, at mange lidt efter lidt kan være med.

Paraplyen promoverer læring. LEV forventer, at paraplyen og/eller medlemsorganisationerne af denne kan støtte etablering og udvikling af (nye) selvhjælpsgrupper således at pårørende til mennesker med udviklingshæmning kan blive del af netværket. Her vil de kunne dele erfaringer fra grupperne, udfordringer i forhold til et liv med et familiemedlem med udviklingshæmning, hvordan grupperne kan fungere bedst mulig og hvilke aktiviteter, som grupperne kan udføre. I Ghana har LEV bidraget til, at der er udviklet guidelines for dannelsen af selvhjælpsgrupper, og i Uganda har LEV støttet udviklingen af en manual for dannelsen af selvhjælpsgrupper.

Modellen og projektet tilpasses landet – ikke omvendt. LEV anerkender, at ovennævnte model hverken er universel, ligefrem eller en ”one-size-fits-all-model”, der ukritisk kan gentages i alle ulande. Det er afgørende at tage højde for lokale forhold af betydning og tilpasse modellen til disse. Det betyder, at indhold, forløb og samlet varighed varierer fra land til land, men modellens substans søges genanvendt, bl.a. ved at der udvælges lande med nogenlunde samme kulturelle baggrund.

LEV skal fremme sine principper. I Ghana har man i overensstemmelse med modellen søgt at satse på organisationsudvikling og ønsket en fortsat indsats omkring mobilisering og træning af forældre gennem oprettelse af selvhjælpsgrupper. Her opstod imidlertid vanskeligheder i forhold til forældremobilisering på grund af interne uklarheder hos partneren Inclusion Ghanas (paraplyens) i forhold til formål, virke samt idégrundlag. Et flertal af medlemsforeningerne ønskede en udvikling

af deres organisation hen mod forældreforeningsmodellen, tre var allerede forældreforeninger, mens andre tre foreninger havde service til mennesker med udviklingshæmning som hovedformål og kun i mindre grad var demokratisk funderede. Da sidstnævnte forsøgte at dominere IG's tilgang til fælles aktiviteter blev mere "medicinsk" end rettighedsorienteret. LEV blev i dette tilfælde derfor nødt til at blande sig og stille klare krav om en demokratisk opbygning i organisationen samt en rettighedsbaseret tilgang til udvikling.

Regionale netværk kan også fremme principperne: LEV ønsker at støtte regionale netværk af såvel gamle som nye partnere, der fokuserer på gensidig kapacitetsopbygning gennem træning og udveksling. Disse netværk vil promovere de ovenfor nævnte principper om blandt andet bæredygtighed, kønslighed samt indholdet i LEV's model.

For eksempel, i forhold til økonomisk bæredygtighed, påtænker LEV at promovere erfaringsudveksling om fundraising i 2015, hvor Sydafrika, Ghana, Uganda, Rwanda og måske Zambia er med. Aktiviteten skal bringe partnerne sammen, så de kan lære om fundraising fra en professionel, lære af hinanden og udarbejde konkrete ansøgninger. Et sådant samarbejde kunne på sigt udvikle sig til at være et selvstændigt netværk eller et forum under Inclusion Africa/Inclusion International. Det kunne ligeledes give støtte til partnere i de lande, hvor LEV udfaser støtten.

Et andet netværk kunne handle om at fremme konkrete aktiviteter for ligestilling mellem kønnene, da dette har vist sig at være en udfordring for de fleste partnere. I Sydafrika har man imidlertid erfaringer, blandt andet med etablering af en fædregruppe, der kunne deles med andre lande.

3.2. Geografisk afgrænsning

LEV har besluttet at fokusere sit udviklingsarbejde på det engelsktalende, centrale Afrika – det vil sige Uganda, Rwanda, Zambia, Tanzania, Kenya og en fortsættelse af arbejdet i Ghana. Samarbejdet vil således blive udfaset i Sydafrika og Vietnam. Erfaringerne fra Sydafrika kan stadig spille en rolle i forhold til at inspirere andre lande.

Afhængigt af erfaringerne fra Vietnam kan det også overvejes at fastholde en mindre indsats i Asien, for eksempel i Myanmar og i Laos. Her vil LEV koordinere med andre internationale kolleger (eksempelvis de nordiske), således at man ikke overlapper hinandens indsatser. Vurderes det, at den danske ressourcebase, interesse og viden for dette område er for lavt, koncentrerer indsatsen om det centrale Afrika. Valg af lande vil også være afhængig af at LEV kan søge midler hos Handicappuljen til at arbejde det pågældende sted.

3.3. Organisering af udviklingsarbejdet

LEV's sekretariat centralt og forbindelsen til DH.

Det forventes, at LEV ideelt skal have et mindre team centralt, der består af to personer (2 årsværk); en erfaren program/projektmedarbejder og en yngre medarbejder. Den erfarne medarbejder vil styre igangværende projekter og formulering af nye projekter. Den yngre medarbejder vil følge afrapportering og forberedelse af ansøgninger. I en overgangsfase vil medarbejderne skulle støttes af eksterne konsulenter, især da arbejdet med ansøgninger til stadighed forventes at være tidskrævende.

LEV vil også vurdere om faste, eksterne konsulenter i enkelte partnerlande er en mulighed, eller om det på sigt vil være mere fordelagtigt at benytte sig af ad hoc baserede og billigere løsninger, som for eksempel nationale konsulenter.

LEV vil fremme donorkoordinering med ligesindede organisationer i Skandinavien og andre lande. Hvis muligt, vil man formalisere et samarbejde med disse organisationer i udlandet for at sænke omkostninger. I forhold til VSO (en britisk organisation, der sender frivillige ud) overvejes et samarbejde hvor VSO bidrager med frivillige til LEV's projekter.

Oplysning

LEV's ulandsansvarlige, og forældregrupper i Danmark, vil løbende blive informeret om arbejdet i udviklingslandene. Hvor relevant og muligt vil den ulandsansvarlige og særligt interesserede pårørende deltage i konferencer (f.eks. Inclusion International) og oplysningsaktiviteter. Endvidere vil man i tilknytning til projekterne fremme følgende formål:

- Lave oplysningsaktiviteter der oplyser LEV's medlemmer om vilkår for mennesker med udviklingshæmning i ulandene, og engagerer flere medlemmer i LEV's ulandsarbejde.
- Påvirke andre NGO'er og statsinstanser, så de inddrager mennesker med udviklingshæmning på en hensigtsmæssig måde i deres ulandsarbejde.
- Oplyse brede dele af den danske befolkning om en denne særlige danske ulandsbistand, der går til mennesker med handicap, for at sikre en fortsat bred folkelig opbakning til ulandsbistanden.

4. Opfølgning på LEV's strategi 2014-2019

Der vil blive fulgt løbende op på strategien og dennes handlingsplan fra LEV's sekretariat. Der vil i første kvartal af hvert af årene 2015 og 2016 blive formuleret mål for de projekter, der er nævnt i handlingsplanen (se annek 1) og strategiens relevans vil blive diskuteret. LEV vil også promovere, at der sker en læring om strategiens anvendelse, både gennem udveksling mellem partnerne samt i dialog mellem LEV og partnerne. LEV kan også lære af nogle af partnere, f.eks. i Sydafrika, hvor man er nået langt med selvfortalervirksomhedsgrupper.